

Education empowers, CIV Water ignites.

Strategische agenda 2020-2023

8 januari 2020 versie 2.0

Introductie: werkwijze en waarden van CIV Water

Voor u ligt de strategische agenda 2020-2023 van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water, waarin wordt beschreven hoe wij onze missie de komende jaren invulling gaan geven. De positionering en activiteiten van ons centrum geven wij daarbij vorm aan de hand van de begrippen ‘innovatief’ en ‘vakmanschap.’ Deze termen uit onze benaming staan voor zowel de kern van onze werkzaamheden als voor onze waarden en identiteit: om onze missie te realiseren werken wij

- creatief en innovatief
- verbindend
- professioneel en met kennis van zaken
- met het oog op de samenleving

Vanuit deze waarden brengen wij als onafhankelijke partij werkveld en onderwijspartners samen, waarbij het uitwisselen van kennis en informatie in een open klimaat leidt tot creatieve en innovatieve oplossingen voor de bestaande vraagstukken in de watersector. Onze kracht is gelegen in het duiden van de behoeftes en veranderingen bij zowel de partners als in de maatschappelijke context en daar vervolgens passend op in te spelen. De formule van co-creatie is daarbij bewezen succesvol gebleken en zelfs zodanig dat onze werkwijze Europese navolging krijgt. Met de opschaling van onze activiteiten van de nationale naar de Europese watersector wordt het onderwijs verder versterkt met een internationale dimensie en creëren we tevens nieuwe mogelijkheden voor kennisuitwisseling voor en door onze partners.

De stip van CIV water: de waterprofessional duurzaam inzetbaar

CIV Water beweegt zich in een samenleving die in transitie is en waarin waarden als duurzaamheid, verantwoord ondernemen en maatschappelijke waarde-creatie steeds belangrijker zijn. Deze ontwikkeling gaat hand in hand met de trend op de arbeidsmarkt dat in plaats van de traditionele indeling van beroepen en functies met bijbehorende carrièreplanning juist de duurzame inzetbaarheid van mensen en het benutten van het beschikbare talent centraal komt te staan.

Deze transitie omvat ook de watersector en haar vakmensen. Wij vinden dat alle waterprofessionals optimaal toegerust moeten zijn om zowel persoonlijk als in het belang van de sector in deze transitie mee te gaan. De waterprofessional is voor ons dan ook een ‘blijvende lerende.’ Studenten, medewerkers bij bedrijven en overheidsinstellingen, docenten, opleiders, praktijkbegeleiders en managers: allen zijn vanuit een lerende grondhouding, waarin persoonlijke groei samenkomt met ontwikkeling in vaardigheden en kennis, duurzaam inzetbaar en vinden maximale voldoening in hun bijdrage aan de sector.

Onze missie: waar werken wij aan

Naast de bovengeschetste brede maatschappelijke ontwikkeling heeft de watersector te maken met de huidige krapte op de arbeidsmarkt. De sector zelf kent echter naast een toenemende vervangingsvraag ook een daadwerkelijke groei in werkgelegenheid, waardoor behoud van menskracht door middel van duurzame inzetbaarheid een extra belangrijk thema is. Een bijkomende factor met invloed op dit personeelsvraagstuk is de constante verandering waar de sector aan onderhevig is. Daarbij vereist de voortschrijdende technologisering met nieuwe producten en technieken dat vakmensen zich continu blijven ontwikkelen, en vragen bijvoorbeeld de ambities op het gebied van natuurherstel en de lange-termijn vraagstukken die voortkomen uit klimaatverandering om professionals die met kennis van zaken proactief handelen en creatieve en innovatieve oplossingen aandragen.

Wij werken aan het leven lang ontwikkelen van de waterprofessional vanuit de overtuiging dat er een nieuwe manier van scholing noodzakelijk is om mensen tot de benodigde duurzaam inzetbare vakmannen en vakvrouwen op te leiden. Wij initiëren hiervoor passende onderwijsinnovaties die volledig in co-creatie tot stand komen en die betrekking hebben op kennis, houding en gedrag. Wij vormen met deze werkwijze een unieke en inmiddels vaste waarde in de noordelijke HCA-agenda voor de watersector.

Samengevat luidt onze missie:

Het optimaal bedienen van de watersector op het gebied van scholings- en ontwikkelvraagstukken door vanuit vernieuwend onderwijs in co-creatie te werken aan de ontwikkeling van excellente vakmensen in en voor de sector.

Vanuit onze rol als aanjager van innovaties in het onderwijs positioneren wij ons met de kennis en ervaring die we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd als dé opleidingspartner voor het werkveld. Omdat co-creatie in al onze activiteiten centraal staat boeken we daarbij, vanwege de optimale aansluiting tussen onderwijs en beroepspraktijk, maximaal resultaat.

Onze doelstellingen en activiteiten voor 2020-2023

Op basis van onze visie en missie formuleren we voor de komende planperiode de volgende doelstellingen:

1. Het promoten van de watersector zodat de sector voldoende vakmensen aantrekt.
2. Het innoveren en versterken van het reguliere onderwijs om te voorzien in de behoefte aan duurzaam inzetbare vakmensen.
3. Intensivering van de samenwerking binnen het bestaande netwerk om maximaal effect van onze activiteiten te realiseren.
4. Opscaling van het netwerk naar een internationale context.

Onze doelstellingen vertonen een duidelijke samenhang in de zin dat ze allen betrekking hebben op de personele vraagstukken van de watersector. Het zijn ambities ten aanzien van het aantrekken van nieuwe medewerkers, het in ontwikkeling brengen van mensen die reeds werkzaam zijn in de sector en de reikwijdte waarbinnen wij onze activiteiten kunnen uitvoeren. In deze strategische agenda vertalen we deze doelstellingen in een activiteitenprogramma op hoofdlijnen voor de komende vier jaar. De specifieke uitwerking vindt u terug in onze jaarplannen.

Bij ons activiteitenprogramma baseren wij ons op drie pijlers. We hanteren hierbij een geïntegreerde projectaanpak waarbij de projecten die we uitvoeren meerdere of zelfs alle pijlers raken. Met deze werkwijze bereiken we een maximale synergie tussen onze projecten waarmee we de kwaliteit bevorderen en een breder bereik in het partnernetwerk realiseren.

De pijlers waar ons activiteitenprogramma op gestoeld is zijn:

1. De watersector op de kaart
2. Onderwijs: innovatie en versterking
3. Partnernetwerk: opschaling en verdieping van netwerk en -activiteiten

Naast het initiëren van nieuwe activiteiten bouwen we de komende periode ook voort op het Verduurzamingsplan 2018-2020¹ en de zelfevaluatie die we in 2019 hebben uitgevoerd.² Op basis van deze documenten hebben we extra aandachts- en verbeterpunten gedefinieerd met betrekking tot ons het effect en bereik van onze activiteiten.

¹ Zie: CIV Water Verduurzamingsplan 2018-2020, nov 2017; www.civwater.nl

² Zie: Doelgroepanalyse CIV Water, okt 2019;

1. De watersector op de kaart.

De afgelopen jaren hebben we veel geïnvesteerd in de promotie van de watersector ten behoeve van de werving van studenten en werknemers.³ We zijn aanwezig bij of organiseren zelf evenementen zoals (vak)beurzen en voorlichtings- en scholingsbijeenkomsten. Om jongeren te enthousiasmeren voor de watersector organiseren we naast stages ook de waterweek, waarin mbo-opleidingen kennis maken met de verschillende aspecten en onderdelen die de sector rijk is. Daarnaast stimuleren we informatie-uitwisseling via kennis- en themabijeenkomsten, waarbij ook de twee jaar geleden gestarte online Watercommunity binnen het partnernetwerk zelf een belangrijk forum is.

Voor de komende planperiode zetten we deze activiteiten voort waarbij we, gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt, voorlichting voor het voorbereidend onderwijs en zij-instromers tot speerpunt maken. Daarbij hebben we met onze vertegenwoordiging in bijvoorbeeld het 'Mobiliteitsnetwerk Noord-Nederland' een arbeidsmarktplatform beschikbaar waarin we de zij-instroom naar de watersector kunnen promoten en onze expertise ten aanzien van het in ontwikkeling brengen van medewerkers kunnen delen.

Een ander belangrijk aspect in de promotie van de watersector is het beeld dat jongeren krijgen van het werk binnen de sector tijdens de opleiding. In onze optiek is de integratie en aansluiting van beroepspraktijk met het onderwijs van groot belang omdat meer jongeren daarmee beredeneerd een keuze voor de sector maken. Om deze aansluiting te realiseren is naast onze tweede pijler (onderwijsinnovatie) ook het element van co-creatie onmisbaar. Praktijkkennis wordt door ons ontsloten doordat kenniswerkers worden ingezet als praktijkexpert en daarbij didactisch worden ondersteund door docenten. Onze ambities ten aanzien van de benodigde onderwijsinnovatie voor de ontwikkeling van duurzaam inzetbare waterprofessionals reiken hierbij echter nog een stapje verder: in de zogenaamde *hybride leeromgeving* kunnen studenten, docenten en werknemers uit het werkveld gezamenlijk leren en werken aan persoonlijke groei. Met deze interprofessionele leeromgeving, waarin we theorie en praktijk binnen de WaterCampus Leeuwarden zowel in tijd als in ruimte bijeen brengen, krijgt leven lang ontwikkelen een betekenisvolle invulling en continuïteit. De kracht en tevens de grote uitdaging is om in deze leeromgeving jezelf en elkaar in ontwikkeling te brengen en te houden.

2. Innovatie en versterking van het onderwijs.

Het uitgangspunt van het onderwijsconcept van de hybride leeromgeving voor leren en ontwikkelen gaan we niet alleen toepassen op onze activiteiten voor het reguliere onderwijs, maar ook op de onderwijsactiviteiten die we al aanbieden⁴ of in de komende planperiode nieuw ontwikkelen. Ook in de komende jaren verzorgen we maatwerktrajecten, trainingen en cursussen voor werkveld en onderwijs, waarbij de focus mede ligt op zowel uitbreiding van vakinhoudelijke kennis als actualisering en vernieuwing van het onderwijsaanbod. Om tevens de doorgroei van mbo-studenten naar het hoger beroepsonderwijs (hbo) te faciliteren en daarmee het onderwijs verder te versterken investeren we tevens in de ontwikkeling van een associate degree (een verkort hbo-traject), die uiteraard ook mogelijkheden biedt voor vakmensen in het werkveld.

Onze ambitie ten aanzien van het realiseren van een hybride leeromgeving voor de watersector wordt geruggesteund door een in 2019 gehonoreerde RIF-aanvraag,⁵ waarmee we de mogelijkheid hebben gekregen om de leeromgeving gefaseerd op te zetten en vanaf 2022 in een hybride lerend ecosysteem in te bedden. De kern van dit systeem wordt gevormd door de WaterCampus Leeuwarden,⁶ die een belangrijke infrastructuur biedt voor (inter)nationale samenwerking en kennisuitwisseling tussen onderwijs, onderzoek en bedrijven in het kader van innovatie en ondernemerschap. De WaterCampus is daarmee van groot belang voor de noordelijke en nationale watersector en omvat alle benodigde elementen en faciliteiten om een daadwerkelijk unieke en vooruitstrevende leeromgeving te vormen. Als integraal onderdeel van de WaterCampus dragen wij met onze activiteiten bij aan deze

³ Ibid., p.6-9.

⁴ Ibid.

⁵ Zie: *CIV Water – opschaling naar een hybride lerend systeem* (2019);

⁶ Partners zijn Water Alliance, Wetsus, CEW, CIV Water en betrokken onderwijsinstellingen als NHL/Stenden, Van Hall Larenstein en Friesland College en Nordwin College (via MBO Life Sciences).

ontwikkeling, inclusief het streven van de WaterCampus zich te positioneren als European Water Technology Hub. Met de opschaling van onze activiteiten naar een Europees niveau kunnen we de ambities van de WaterCampus ten aanzien van internationalisering en het vergroten van de groeikansen voor de sector versterken. Hiermee zijn we aangekomen bij onze derde en laatste pijler.

3. Opschaling en verdieping van activiteiten en partnernetwerk.

In 2019 heeft CIV Water zich als regionale leadpartner weten te positioneren samen met de WaterCampus in de Europese pilot *Platform of Vocational Excellence Water* (PoVE). PoVE Water is een Europees project voor de watersector waaraan een consortium van vijf landen deelneemt en dat gericht is op het versterken van juist die vaardigheden van de mbo-professional die in de toekomst van belang zijn. Het project sluit daarmee naadloos aan bij de missie van CIV Water en bevestigt dat de scholingsvragen waar wij ons mee bezig houden ook internationaal relevant zijn. Door dit project versterkt het mbo als sector zowel nationaal als internationaal haar positie in de kennisketen en wordt arbeidsmobiliteit gestimuleerd. Voor CIV Water betekent dit project tevens dat de concepten van co-creatie en de hybride leeromgeving, beiden uniek in Europa, als 'best practises' verder bestendigd kunnen worden. Daarnaast kunnen wij ook leren van de methodieken en werkwijze van andere landen bij het opleiden van excellente vakmensen.

Deze opschaling van onze activiteiten biedt echter nog een aantal additionele kansen. Met een project als PoVE komt voor onze onderwijspartners een nieuw Europees netwerk beschikbaar waarmee, naast de integratie van buitenlandervaring (voor zowel docenten als studenten) in de opleidingen, de kwaliteit van het onderwijs een impuls krijgt door gezamenlijke kenniscreatie en de ontwikkeling van beroepscompetenties in een internationale context. CIV Water zal onder andere ondersteunen bij uitwisselingsactiviteiten en de ontwikkeling van een internationaal watercurriculum. Ervaringen in het project zullen breed worden gedeeld en toegepast in een gefocuste voorlichting aan belangstellenden over de meerwaarde van buitenlandervaring voor persoonlijke groei en de mogelijkheden die de Europese arbeidsmarkt in deze sector biedt.

Daarnaast geeft de watersector zelf aan dat toekomstige groeimogelijkheden met name gezocht moeten worden in West Europa.⁷ Het PoVE-consortium biedt met name kleine(re) bedrijven extra kansen om vanuit deze samenwerking hun Europees werkterrein en afzetmarkt te vergroten en nieuwe ontwikkel- en groeimogelijkheden te benutten. Om deze tak van het MKB beter te kunnen bedienen zullen we de komende planperiode nader onderzoeken waar de scholings- en innovatiebehoefte precies ligt. Daarbij hoort eveneens het actief bijdragen aan de vertaling van (nationaal/internationaal) beleid naar de veranderende cultuur en werkwijze van bedrijven.

De consequente uitbreiding van het CIV Water partnernetwerk,⁸ nu ook naar Europees niveau, laat zien dat er behoefte is aan datgeen waar wij voor staan, maar tegelijkertijd hebben we geconstateerd dat we de synergie binnen het netwerk kunnen vergroten door nog actiever samen te werken. Onze projecten gaan we in de komende jaren meer integraal uitvoeren waarmee we activiteiten breder in het netwerk weg kunnen zetten en een groter bereik realiseren. Ook zullen we partners extra informeren over meerwaarde en belang van deelname.

Wie zijn wij: het team van CIV Water

Het kernteam van CIV Water is een klein en slagvaardig team (4 fte) dat werkt met ondersteuning en inzet van de partners. Wij zijn gedreven professionals met kennis van zowel het onderwijs als bedrijven onder leiding van een energieke programma manager. Vanuit onze multidisciplinariteit zijn we optimaal toegerust om onze klanten te bereiken, scholingsvragen te definiëren en op een creatieve manier kennis toe te passen om vernieuwing op het gebied van onderwijs aan te jagen: *education empowers, CIV Water ignites!*

⁷ Zie: 'Water-innovatie versterkt noordelijke economie. Economische betekenis watertechnologie Noord Nederland.' Leeuwarden, 15 juli 2018, p. 33.

⁸ Zie: *Doelgroepanalyse CIV Water*, okt 2019, p. 6-9;